

Robuste rammer for elnetvirksomhedernes økonomi

10. juni

Stemmeaftale mellem

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet

Elektrificeringen af samfundet er en helt central brik i den grønne omstilling. Flere og flere danskere skifter benzinbilen ud med en elbil, gasfyrene erstattes af varmepumper; både i de danske hjem og i fjernvarmeproduktionen, og i industrien er man gået i gang med en omfattende elektrificering. Elnettet skal forstærkes og udbygges, så det kan følge med behovet, hvilket forudsætter store investeringer for elnetvirksomhederne, der ejer og driver eldistributionsnettet.

Derfor blev partierne bag stemmeaftalen om *En effektiv og fremtidssikret elinfrastruktur til understøttelse af den grønne omstilling og elektrificeringen af 21. juni 2021* blandt andet enige om, at indtægtsrammerne i den økonomiske regulering af elnetvirksomhederne skulle justeres. Som opfølgning på stemmeaftalen fra 2021 er aftalepartierne nu enige om at styrke og tilpasse netvirksomhederne økonomiske rammer, for at sikre, at netvirksomhederne har rammerne og den økonomiske robusthed til at kunne løfte de opgaver, der skal til for at kunne understøtte en effektiv og rettidig elektrificering i de kommende år. Den tilpassede regulering af netvirksomhederne skal understøtte en rettidig og effektiv forstærkning og udbygning af eldistributionsnettet og understøtte hurtig tilslutning af nyt elforbrug. Samtidig sikrer reguleringen, at netvirksomhederne fortsat har stærke incitamentter til effektiv drift.

Nyt grønt elektrificeringstillæg til netvirksomhedernes økonomi

Det følger af stemmeaftalen fra 2021 om *En effektiv og fremtidssikret elinfrastruktur til understøttelse af den grønne omstilling og elektrificeringen*, at netvirksomhedernes forventede meromkostninger som følge af elektrificeringen skal tillægges deres indtægtsrammer. Aftalepartierne er derfor enige om, at klima-, energi- og forsyningsministeren gældende fra 1. januar 2025 fastsætter et nyt elektrificeringstillæg bestående af tre dele - en opdatering af den eksisterende automatiske indikator, et justeret ansøgningsbaseret tillæg og et nyt tillæg baseret på såkaldte omkostningsækvivalenter:

- Der foretages en opdatering af den eksisterende automatiske indikator, så tillægget baseres på udviklingen i tre faktorer: 1) antallet af elmålere, 2) antal netstationer og 3) antal leveret kWh i lavspændingsnettet, der alle vægtes med 0,43. Tilpasningen skal sikre, at netvirksomhederne også fremadrettet får dækket meromkostninger i eldistributionsnettet grundet elektrificeringen af små og ensartede elforbrugere ved f.eks. hjemmeopladning til elbiler og private varmepumper. Indikatoren skal automatisk dække meromkostningerne til at håndtere det øgede elforbrug fra de små elforbrugere i alle dele af eldistributionsnettet, dvs. både i lav-, mellem- og højspændingsnettet, hvilket bidrager til at forenkle tildelingen af tillæg. Med tilpasningen vil en netvirksomhed, der oplever en stigning i én af de tre faktorer på 1 pct., få en stigning i indtægtsrammen på 0,43 pct., mens en stigning på f.eks. 1 pct. i alle de tre faktorer vil medføre en samlet stigning på 1,29 pct.
- Der indføres et justeret ansøgningsbaseret tillæg for meromkostninger til elektrificering i højspændingsnettet, hvor netvirksomhederne kan ansøge Forsyningstilsynet om et tillæg til deres indtægtsrammer. Tillægget erstatter de nuværende muligheder for at ansøge om tillæg i forbindelse med tilslutning af elforbrugere og dækker 40 pct. af netvirksomhedernes meromkostninger til projekter i højspændingsnettet. Projekterne i højspændingsnettet sikrer ekstra kapacitet til at håndtere både store, uens elforbrugere og de små, homogene elforbrugere. For at sikre en enkel og administrerbar tildelingsmodel dækkes meromkostningerne i højspændingsnettet gennem en fast fordeling af projektets udgifter på 40/60 mellem det ansøgningsbaserede tillæg og den automatiske indikator. Dette skal sikre at mer-

omkostningerne i højspændingsnettet som følge af små homogene elforbrugere skønsmæssigt kan dækkes af den automatiske indikator (dækker 60 pct.), mens det ansøgningsbaserede tillæg dækker de resterende 40 pct. af meromkostningerne. Det ansøgningsbaserede tillæg supplerer indikatorens incitamenter til omkostningseffektivitet med incitamenter til rettidige investeringer i elnettet. Det giver styrkede muligheder for, at netvirksomhederne kan tænke i fremadskuende helhedsløsninger, der håndterer både nutidigt og forventet fremtidigt elforbrug for et større område.

- Til at håndtere meromkostninger fra mellemstore elforbrugere tilsluttet i mellemspændingsnettet, f.eks. lynladestationer eller lettere industri, indføres et nyt tillæg baseret på såkaldte omkostningsækvivalenter. Omkostningsækvivalenten er et standardbeløb, som tildeles netvirksomhederne, når de tilslutter mellemstore forbrugere, eller når eksisterende mellemstore forbrugere øger deres leveringsomfang. Tillægget baserer sig på de allerede etablerede omkostningsestimater fra netvirksomhedernes metode for tilslutningsbidrag og mindsker omfanget af dokumentationskrav for netvirksomhederne. Omkostningsestimatet fastsættes i bekendtgørelse, der udstedes af Energistyrelsen, og som Forsyningstilsynet udmonter tillæg på baggrund af.

Aftalepartierne bekræfter, at den gældende mekanisme med recalibrering af indtægtsrammerne grundlæggende medvirker til at sikre en hensigtsmæssig robusthed.

Aftalepartierne er desuden enige om, at det skal vurderes, om der er behov for at justere elektrificeringstillægget frem mod næste reguleringsperiode, der starter d. 1. januar 2028. Dette er for at styrke fundamentet og metodegrundlaget, så netvirksomhederne også i fremtiden har rammevilkårene til at understøtte elektrificeringen og effektive investeringer. Vurderingen sker på baggrund af oplæg fra Energistyrelsen, som genberegner investeringsbehovene med Energistirelsens netmodel på et styrket datagrundlag. Netmodellen udvikles med inddragelse af branchen. I forlængelse herfra overdrages Energistyrelsen ligeledes ansvaret for den løbende udvikling af modelgrundlaget for elektrificeringstillægget. Klima-, energi- og forsyningsministeren beslutter eventuelle justeringer til det endelige elektrificeringstillæg og orienterer aftalepartierne herom, så et opdateret tillæg kan træde i kraft fra 2028. Herefter vurderes tillægget hvert 5. år i forbindelse med netvirksomhedernes overgang til en ny reguleringsperiode.

Fremtidssikring og fleksibilitet i netvirksomhedernes økonomiske rammer

Aftalepartierne vil, ud over at implementere det nye elektrificeringstillæg, også gennemføre en række tiltag, som understøtter en mere hensigtsmæssig økonomiske regulering af netvirksomhederne til gavn for både forbrugere og netvirksomheder.

Aftalepartierne er enige om at forkorte elhandelsvirksomhedernes varslingsperiode ved tariffstigninger, så elkunderne i fremtiden som minimum skal varsles én måned inden en tariffstigning frem for de gældende regler med minimum tre måneders varsel. Således vil tarifflempelser og tariffstigninger have samme varslingsperiode. Tiltaget giver netvirksomhederne fleksibilitet til at justere tariffene hurtigere ved tariffstigninger, så netvirksomhederne ikke opbygger store tilgodehavender hos forbrugerne som følge af pludselige udsving i netvirksomhedernes omkostninger. Samtidig vil tiltaget øge samtidigheden mellem udviklingen i elpriser og tariffen, så tariffniveauet bliver mere retvisende i forhold til den aktuelle elpris, og forbrugere får mere samtidighed mellem elpriser og elregning. De nye frister implementeres ved bekendtgørelse fra 1. januar 2025. Der vil efterfølgende være behov for tilpasning i standardaftalen mellem Green Power Denmark og elhandelsvirksomhederne, før ændringen kan få effekt over for forbrugere.

Aftaleparterne er enige om at rette op på en uhensigtsmæssighed i den gældende regulering, så netvirksomhedernes mulighed for fremadrettet at opkræve forrentning af aktiver, som forbrugere og el-producenter allerede har betalt for via tilslutningsbidraget, udfases. Det skal ske ved, at indtægter fra tilslutningsbidrag bogført over flere år af netvirksomhederne, som er modtaget siden 2018, fremadrettet bliver modregnet i netvirksomhedernes forrentningsgrundlag. Dette skal træde i kraft d. 1. januar 2025 med effekt i netvirksomhedernes indtægtsrammer fra 2025 og frem. En række netvirksomheder har i mindre eller større grad givet tilbageførsler til forbrugere i form af bl.a. løbende tarifreduktioner siden 2018 for at imødegå, at elforbrugere har betalt mere, end de bør. For at tage højde for disse tilbageførsler, vil modregningsbeløbet for det periodiserede tilslutningsbidrag blive godskrevet for eventuelle differencer, som netvirksomhederne har tabt opkrævningsretten til i perioden 2018-2022 samt for eventuelle bindende midlertidige prisnedsættelser, som netvirksomhederne har tilbageført til elforbrugere for perioden 2018-2022.

De øvrige eksisterende elementer i indtægtsrammereguleringen ændres ikke med nærværende aftale, herunder effektiviseringskravene og Forsyningstilsynets mulighed for at træffe afgørelse om, hvorvidt netvirksomhederne kan anses som vedvarende ineffektive.

Aftalepartierne noterer sig, at Forsyningstilsynet som led i deres generelle opgave med at overvåge økonomien og udviklingen i netvirksomhedernes indtægtsrammer, gennemfører en analyse af netvirksomhedernes forrentning og overskudsdisponering i henhold til reguleringsregnskaberne. Analysen foretages første gang for perioden 2018-2025 og afleveres til ministeren senest 1. februar 2027 og gennemføres herefter med 5 års intervaller.

Genudstedelse af netvirksomhedernes bevillinger

Netbevillingerne sikrer netvirksomhederne retten til at drive eldistributionsnet. For at sikre, at netvirksomhederne har stabile rammevilkår for deres langsigtede investeringsbeslutninger genudstedes netvirksomhedernes netbevillinger for en 20-årig periode, som bevillingsperioden også tidligere er fastlagt til. Aftalepartierne er enige om, at klima-, energi- og forsyningsministeren genudsteder netbevillingerne på baggrund af en ansøgningsproces, og kun såfremt netvirksomheden fortsat kan leve op til de krav og vilkår, som gælder for tildeling af netbevillinger. Den endelige ansøgningsproces fastsættes i 2. halvår 2024. Netbevillingerne til de godkendte netvirksomheder genudstedes med virkning fra 1. januar 2026.

Aftalens karakter og finansiering

Aftaleparterne noterer sig, at aftalen medfører ændrede udgiftsbehov for Energistyrelsen og Forsyningstilsynet. Udgifterne gebyrfinansieres, jf. tabel 1.

Tabel 1
Udgifter og finansiering

2024-priser, mio. kr.	2025	2026	2027	2028	Varigt
Forsyningstilsynet					
Automatisk indikator	0,0	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Udfasning af mulighed for forrentning af tilslutningsbidrag	0,45	0,45	0,0	0,0	0,0
Energistyrelsen					
Elektrificeringstillæg	0,9	2,7	2,7	2,7	2,7
I alt	1,35	2,25	1,8	1,8	1,8

Anm; Omkostninger for Forsyningstilsynet og Energistyrelsen vil skulle finansieres via institutionernes respektive gebyrrammer til opkrævning af gebyrer fra de regulerede selskaber, der overvæltes på forbrugernes elregning.

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold. Aftalepartierne står derfor frit, når den nødvendige lovgivning er vedtaget.